

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี”

ใช้วิธีการนัดหมายให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนทั้ง 7 โรงเรียน ได้แก่

- (1) โรงเรียนชลบุรีวิทยาคม จำนวน 100 คน
- (2) โรงเรียนศรียานุสรณ์ จำนวน 100 คน
- (3) โรงเรียนมะขามสรรเสริญ จำนวน 100 คน
- (4) โรงเรียนแก่งหางแมว จำนวน 100 คน
- (5) โรงเรียนคิงกุฎวิทยาคม จำนวน 100 คน
- (6) โรงเรียนสอยดาววิทยาคม จำนวน 100 คน
- (7) โรงเรียนนายายอามวิทยาคม จำนวน 100 คน

รวมทั้งสิ้น 700 คน

จากนั้นเตรียมแบบทดสอบ Pre -test ก่อนให้องค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ Post - test หลังสร้างองค์ความรู้ จำนวนข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 15 ข้อ เก็บแบบสอบถามโดยการสุ่มคำนวณแบบ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 255 คน และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับกลุ่มนักเรียน 5-10 คนแล้วนำวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในงานวิจัยนี้รายงานสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรีเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้แก่เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สรุป

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรีเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1. คະแนนทดสอบก่อนและหลังมีการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : โรงเรียนศรียานุสรณ์จันทบุรี (15 คະแนน) จำนวน 100 คน ทดสอบก่อนหรือหลังการเข้าอบรม พบว่า คະแนนก่อนและหลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียนโรงเรียนศรียานุสรณ์จันทบุรี มีความแตกต่างกัน

2. คະแนนก่อน-หลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียนโรงเรียนขลุงรัชดาภิเษกจันทบุรี จำนวน 100 คน มีความแตกต่างกัน

3. คະแนนก่อน-หลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียน โรงเรียนมะขามสรรเสริญจันทบุรี จำนวน 100 คน มีความแตกต่างกัน

4. คະแนนก่อน-หลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียน โรงเรียนแก่งหางแมวจันทบุรี จำนวน 100 คน มีความแตกต่างกัน

5. คະแนนก่อน-หลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียน โรงเรียนคึกกุฎวิทยาคมจันทบุรีจำนวน 100 คน มีความแตกต่างกัน

6. คະแนนก่อน-หลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียนโรงเรียนสอยดาววิทยาคมจันทบุรี จำนวน 100 คน มีความแตกต่างกัน

7. คະแนนก่อน-หลัง การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของนักเรียนโรงเรียนนายายอามวิทยาคมจันทบุรี จำนวน 100 คน มีความแตกต่างกัน

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นเพศหญิงมากที่สุด รองลงมาคือ เพศชาย นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาใด พบว่า ส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการคิด/วิเคราะห์ที่ได้อย่างเป็นระบบ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่สามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

2. ด้านยึดมั่นในความเป็นธรรม พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ มีความยุติธรรมเสมอภาค (รู้ผิด ชอบ ชั่ว ดี)

3. ด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ มองปัญหาต่าง ๆ เป็นโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

4. ด้านรับรู้/ติดตามข่าวสาร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ รับประทานอาหารอย่างรอบด้าน

5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ มีการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง

2. ศึกษากระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้แก่เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี มี 3 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ก่อนให้องค์ความรู้

2. กระบวนการให้องค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

3. หลังให้องค์ความรู้

3. เพื่อศึกษาการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี พบว่า

1. มีการตระหนักถึงสิทธิของผู้อื่น
2. มีระเบียบวินัย
3. สร้างเสริมโดยการถ่ายทอดผ่านการจัดกิจกรรม
4. การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
5. การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่การปฏิบัติผ่านคุณธรรมมา

อภิปรายผล

1. ในส่วนของความรู้ความเข้าใจ พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังการให้ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แตกต่างจากก่อนให้ความรู้และหลังให้ความรู้ ทั้ง 7 โรงเรียน

2. กระบวนการให้ความรู้ทั้ง 3 ขั้นตอน ส่งผลต่อความรู้ที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนเพราะ

- (1) เป็นกระบวนการที่ถูกออกแบบมาดี เนื้อหาเหมาะสม
- (2) เกิดจากการสื่อสารที่ดีและชัดเจน ของกระบวนการทำให้นักเรียนที่เข้าอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เกิดความเข้าใจร่วมกันถึงโครงสร้างเสริมความรู้ว่า จะดำเนินการไปเพื่ออะไร มีประโยชน์อย่างไรในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- (3) นักเรียนสามารถที่ต้องการใช้ข้อมูลความรู้นั้นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งแบ่งเป็นรูปแบบเอกสารและไฟล์ power-point ที่ใช้ในการให้ความรู้ในครั้งนี้
- (4) มีเทคนิคการเล่าเรื่องจากวิทยากรผู้เป็นเรื่องเป็นราวน่าสนใจ

คุณสมบัติการเป็นพลเมือง ที่คนไทยให้ความสำคัญสูงสุด ซึ่งหมายถึงความคาดหวังหรือสิ่งที่พึงประสงค์ 5 อันดับแรก คือ 1) การทำงานแบบสุจริต 2) การภูมิใจในความเป็นคนไทย 3) การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 4) การเต็มใจเสียภาษี และ 5) การปฏิบัติตามกฎหมาย (ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ, 2555) ส่วนใหญ่จะช่วยเหลืองานของบิดา มารดา เช่น ทำสวน ทำไร่ ค้าขายและกิจการส่วนตัว ปัจจัยที่ส่งผลต่อสำนึกความเป็นพลเมือง (รัฐศิริพันธ์ วังกานนท์, 2554) ประกอบด้วยการอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติ หรือมีวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งคนในชุมชนห่วงหาพันและต้องการปกป้องรักษา การมีคนต้นแบบ หรือผู้นำที่สามารถกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึก การเผชิญปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันของคนในชุมชน และเมื่อมีการรวมตัวกันได้ของคนในชุมชนก็จะพบลักษณะร่วมที่สำคัญ ได้แก่ มีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันของคนในชุมชน มีการรวมตัวกันของคนในชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือสร้างหลักประกันให้แก่คนในชุมชน คล้ายคลึง กับการพูดคุยขณะให้ความรู้ กับเด็กนักเรียน พบว่าคนต้นแบบความเป็นพลเมืองดี คือ บิดามารดา ที่ช่วยกระตุ้นจิตสำนึกความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยเพราะมีการพูดคุยกันในบ้าน และรับข้อมูลจากการดูทีวีร่วมกันในตอนค่ำๆ หลักการเบื้องต้นที่สำคัญของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วย

การยึดหลักกฎหมาย ความมีเหตุผล และสันติวิธี การปฏิบัติตามเสียงข้างมาก ความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและการเมือง คล้ายคลึงกับการพูดกับเด็กนักเรียนในห้องพบว่า เคยมีประสบการณ์ในการใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจจากห้องเรียน โดยแรกๆเข้ามาเรียนมีการประชุมเลือกตั้งหัวหน้าห้อง บางคนเข้ากิจกรรมและเลือกตั้ง มีการแต่งตั้งตำแหน่งและแบ่งงานกันรับผิดชอบ และการประชุมเพื่อตัดสินใจร่วมกัน ในด้านการยึดหลักกฎหมายพบว่านักเรียนเคารพกฎจราจรและขณะขับรถใส่หมวกกันน็อค ตลอดจนไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด และมีแนวคิดในการตัดสินใจทางการเมืองด้วยสันติวิธีเป็นหลักการของเหตุผล

3.การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี พบว่า

- (1) มีการตระหนักถึงสิทธิของผู้อื่น
- (2) มีระเบียบวินัย
- (3) สร้างเสริมโดยการถ่ายทอดผ่านการจัดกิจกรรม
- (4) การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
- (5) การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่การปฏิบัติผ่านคุณธรรมมา

ซึ่งสอดคล้องกับ ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2558 : ออนไลน์) ซึ่งบอกว่า “พลเมือง” ของระบอบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วยลักษณะหกประการดังต่อไปนี้คือ หนึ่ง มีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ สอง เห็นคนเท่าเทียมกัน สาม ยอมรับความแตกต่าง สี่ เคารพสิทธิผู้อื่น ห้า รับผิดชอบต่อสังคม และหก เข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะครั้งนี้

- 1.ต้องวางแผนการขอความร่วมมือจากโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียนเนื่องจากข้อจำกัดด้านตารางสอน และการปิดเทอมของนักเรียนทำให้ต้องเร่งด่วนอย่างมาก
- 2.ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับใหม่ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของเด็กนักเรียนค่อนข้างเข้าใจยาก และเด็กนักเรียนยังไม่ประสบการณ์น้อยในการเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญในฉบับก่อน ๆ
3. การส่งเสริมรณรงค์จากภาครัฐมีไม่ต่อเนื่อง และไม่กระทำอย่างจริงจัง
4. สื่อไม่มีอิสระ รัฐธรรมนูญฉบับนี้เปิดช่องทางให้รัฐเข้าควบคุมสื่อ

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรเพิ่มในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเข้าไปอีกจะทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
- 2.ควรเพิ่มการสร้างให้มีส่วนร่วมในการวิจัย ระหว่างผู้วิจัย ครูอาจารย์ และนักเรียนทั้ง 7 โรงเรียน

3. สร้างหลักสูตรให้ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในทุกโรงเรียนและสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน 7 โรงเรียน

4. ควบวิจัยปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงและหล่อหลอมจิตสำนึกประชาธิปไตยในห้องเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี